

School voor Praktijkonderwijs

de Rijzert

Jaarverslag 2018

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

INHOUDSOPGAVE

Pagina:

Bestuursverslag:

Algemeen instellingsbeleid	4
Financieel beleid	23
Continuïteitsparagraaf	28
Verslag toezichthoudend orgaan	33
Kengetallen	34

Jaarrekening:

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	40
Balans per 31 december 2018	45
Staat van baten en lasten 2018	46
Kasstroomoverzicht 2018	47
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	48
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	51
Bestemming van het resultaat	54
Gebeurtenissen na balansdatum	55
Verbonden partijen	56
Verantwoording subsidies	57
WNT-Verantwoording 2018	58
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	61
Gegevens over de rechtspersoon	62
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	63

Overige gegevens:

Statutaire bestemming van het resultaat	65
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	66

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

BESTUURSVERSLAG

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarnemingsdoeleinden:

1. Algemeen jaarverslag

1.1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over het jaar 2018 van de Rijzert, school voor praktijkonderwijs in 's-Hertogenbosch, die ressorteert onder de Stichting Praktijkonderwijs 's-Hertogenbosch. Het jaarverslag beschrijft een succesvol jaar voor de school met uitstekende uitstroomresultaten van leerlingen. Een jaar waarin de school vol in ontwikkeling was, zowel intern op onderwijskundig gebied en de professionalisering van leraren als extern met betrekking tot de positionering binnen het samenwerkingsverband VO, het MBO (entree-opleiding), het lokale bedrijfsleven en de gemeenten.

Met gepaste trots kunnen we stellen dat we tot de top in ons land behoren wat de resultaten betreft. Onze opdracht om leerlingen voor te bereiden op wonen, werken, vrije tijd en burgerschap wordt succesvol uitgevoerd. Leerlingen vinden na hun schoolcarrière een passend vervolgtraject wat duurzaam blijkt te zijn.

Om een beter antwoord te hebben op ontwikkelingen in het kader van passend onderwijs werd in 2018 en wordt nog steeds gewerkt aan de ontwikkeling van een fasenstructuur en een passend curriculum, intervisie, maatwerk en eenduidige visie op pedagogisch handelen.

In 2018 heeft ook het vierjaarlijks onderzoek van de onderwijsinspectie plaatsgevonden. Er is onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het onderwijs en de financiële staat van de school om dit nu en in de toekomst te kunnen waarborgen. We zijn erg blij en trots met de bevindingen van de inspectie. Een financieel gezonde school, die te midden van en samen met het lokale bedrijfsleven opereert waardoor er veel kansen voor stage en werk worden gecreëerd en waar de kwaliteit van het onderwijs goed is, zo is het oordeel van de onderwijsinspectie.

Els Bakers, directeur

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

1.2 Beweging rond het praktijkonderwijs en de Rijzert, de resultaten

De uitgangspunten voor het Praktijkonderwijs zijn helder. In 2018 heeft de sectorraad Praktijkonderwijs een strategische visie opgesteld die goed aangeeft welke ontwikkelingen er nu en in de nabije toekomst plaatsvinden. We gebruiken dit als leidraad voor ons dagelijks werk maar zeker ook voor toekomstige ontwikkelingen.

Aan de instroom- en uitstroomkant is volop beweging waar te nemen.

Instroom

De keuze tussen PrO en VMBO is onder invloed van het nieuwe bindende advies van de basisschool aan het verschuiven naar VMBO. De uitslag van het CITO-onderzoek draagt daaraan bij omdat een lager advies dan VMBO niet gegeven wordt. Vaak zien we leerlingen na het eerste jaar in het VMBO toch weer naar het PrO gaan omdat zij niet kunnen voldoen aan de gestelde eisen van taal en rekenen. Juist voor deze leerlingen is afstroom slecht voor het zelfvertrouwen.

Ook de VMBO's zien deze tendens en daarom is in 2016 besloten om gezamenlijk met de twee andere VMBO's in 's-Hertogenbosch (de Bossche Vakschool en Helicon) de leerlingen tussen PrO en VMBO te monitoren, zodat de leerling zo snel mogelijk passend onderwijs krijgt aangeboden. Om dit te volgen en te borgen is hiervoor in 2017 een werkgroep opgericht.

Om de samenwerking tussen de VMBO basis/kader scholen en het Praktijkonderwijs in 's Hertogenbosch verder vorm te geven en om de kansen van leerlingen op het grensvlak van VMBO (basis) en praktijkonderwijs te bevorderen is er een aanvraag gedaan voor deelname aan de pilot 'onderbouwklas PrO-VMBO'. Binnen deze pilot krijgen leerlingen met een PrO beschikking de mogelijkheid om in 2 of 3 jaar voorbereid te worden op de bovenbouw van het VMBO. Begin 2019 wordt bekendgemaakt welke scholen deze pilot mogen starten.

Samen met de VSO-scholen van HUB en Atlent (mytyschool) wordt samengewerkt om leerlingen passende trajecten aan te bieden.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden:

Toeleverende scholen bij instroom vanuit primair onderwijs:

School/Schooljaar	15-16	16-17	17-18	18-19
SBO Sprankel	15	19	12	9
SO Hub Noord Brabant	2			1
SBO Toermalijn Zaltbommel	2		1	2
SO Kentalis	1			
SBO Hertog van Brabant	1		1	1
SBO Watertuin	1			
SBO de Wissel				1
SO Zonnewijzer				1
SO Zuiderbos		1		
SO 't Talent Schijndel		2		
SO Kentalis	1	1		
SO Toermalijn Helmond		1		
Basisonderwijs	12	8	18	18
Totaal	35	32	32	33

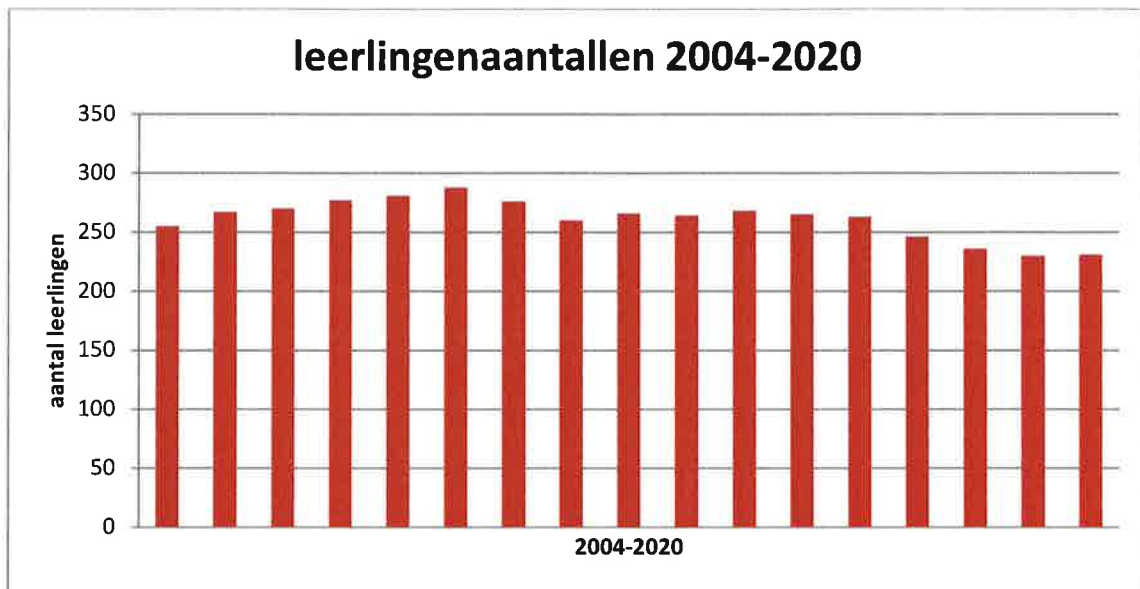
Door bovengenoemde ontwikkelingen komt het aantal leerlingen binnen het praktijkonderwijs, dus ook op de Rijzert, onder druk te staan. We zien echter ook kansen, o.a. de genoemde pilot en een verdere samenwerking met o.a. het VSO kan voor een toename van het aantal leerlingen zorgen. Voor de komende jaren verwachten we een lichte daling (tot 230) en daarna stabilisatie van aantal leerlingen.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

De Rijzert is een regionale school voor praktijkonderwijs. Om ons heen staan vergelijkbare (praktijk)scholen in Zaltbommel, Waalwijk, Oss, Boxtel en Schijndel. Ouders en leerlingen kiezen vaak voor thuisnabij onderwijs.

Herkomst van onze leerlingen

93% van onze leerlingen komt uit de gemeente 's-Hertogenbosch.

Uitstroom

De Nederlandse samenleving transformeert naar een participatiesamenleving. Van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt meer arbeidsparticipatie verwacht. De invoering van de participatiewet en het doelgroepenregister heeft zowel positieve als negatieve effecten voor de arbeidstoeleiding van de leerlingen van het praktijkonderwijs: enerzijds kunnen bedrijven leerlingen gemakkelijker aannemen, anderzijds treedt er verdringing van de doelgroep op de arbeidsmarkt op.

De mogelijkheden om door te stromen naar het MBO blijven bestaan. In 2018 stroomde 40% van onze leerlingen uit naar een MBO opleiding (BOL en BBL). We blijven ons echter richten op het aanbieden en behalen van branche-certificaten. Daarnaast is er een goede samenwerking aan het ontstaan met de gemeenten op het gebied van arbeidstoeleiding met betrekking tot kwetsbare jongeren. In het afgelopen jaar is er voor alle uitstromende leerlingen op de Rijzert wederom een passende plek gevonden. Daarmee scoort de Rijzert als een van de beste scholen in Nederland.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Uitstroomresultaten schooljaren 2016-2017 en 2017-2018

	Aantal leerlingen 2016	Percentage 2016	Aantal leerlingen 2017	Percentage 2017	Aantal leerlingen 2018	Percentage 2018
Werk	26	45,6%	34	51,5%	18	31 %
ROC BBL	13	22,4%	9	13,7%	9	15,5 %
ROC BOL	10	17,6%	13	19,7%	15	25,9 %
High Five traject	5	8,8%	0	0%	0	0%
Andere school	1	1,8%	5	7,6%		0%
Aan het werk via re-integratie traject/ doelgroepen register	2	3,5%	3	4,5%	7	12,1 %
Beschut werk					2	3,4 %
Dagbesteding					1	1,7 %
Anders			2	3,0%	6	10,3 %
Totaal	57	100,0%	66	100%	58	100%

Nazorg

Ook wat betreft de bestendigheid van het werk blijkt uit de nazorgmonitor die het Platform Praktijkonderwijs, landelijk uitvoert, dat de resultaten meer dan uitstekend zijn. De kwaliteitseisen van het praktijkonderwijs met betrekking tot een duurzame uitstroom vragen dat 75% van de leerlingen twee jaar na het verlaten van de school nog werk en/of scholing hebben. Het percentage van de Rijzert ligt op 90%.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

2. Organisatie

2.1 Bestaansrecht

De Stichting Praktijkonderwijs 's-Hertogenbosch heeft tot doel het verzorgen van praktijkonderwijs. De Rijzert is hiervoor het instrument en heeft hiervoor de licentie. Samen met drie andere scholen (in Zaltbommel, Schijndel en Boxtel) verzorgt de Rijzert het praktijkonderwijs in het Samenwerkingsverband VO de Meierij. In Nederland zijn 175 scholen voor praktijkonderwijs met ruim 29.000 leerlingen. Met een landelijk gemiddelde grootte van 167 leerlingen is De Rijzert dus een grote regionale school in zijn soort.

2.2 Juridische inkadering, bestuur en medezeggenschap

De rechtspersoon is de Stichting Praktijkonderwijs 's-Hertogenbosch en als zodanig bekend bij de Kamer van Koophandel onder nummer 17146450. De bestuursfilosofie is gebaseerd op 'good governance'. De Rijzert is juridisch een zelfstandige organisatie en valt onder de wet op het Voortgezet Onderwijs.

Het bestuur:

Het bestuur is belast met het houden van toezicht. Het doel van het toezicht is:

- Toetsen en bevorderen dat de directeur met gemandateerde bestuurstaken het doel van stichting effectief en efficiënt realiseert
- Het realiseren van maatschappelijke doelen, die door de stichting zijn vastgesteld, dan wel door de overheid in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en voorgeschreven.

Het bestuur in 2018:	Dhr. J. Schobben, voorzitter
	Mevr. E. Brendel, vicevoorzitter
	Dhr. M. v.d. Burgt
	Dhr. E. Smits
	Dhr. P. Piscaer

Sinds 2016 heeft de Rijzert als grondslag: "algemeen bijzonder" en is de Stichting Praktijkonderwijs 's-Hertogenbosch aangesloten bij de besturenbond VOS-ABB. Uitgangspunt voor het bestuur is het concept van "Good Governance". Hiermee wordt een heldere afbakening gevormd tussen bestuurlijke en toezichthoudende. Statuten en huishoudelijk reglement zijn hierop in 2017 aangepast.

De instroom van nieuwe leerlingen is en blijft een voortdurende zorg en aandachtspunt van het bestuur.

Flynth Audit B.V.
beoordeling en aandachtspunt
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarderingsdoeleinden:

Het toezicht op de financiële situatie op de Rijzert kwam tot uiting in de behandeling van meerjarenbegroting 2018-2021, jaarverslag 2017, financiële managementrapportages en het treasury-statuuut. Er wordt rekening gehouden met dalende inkomsten in verband met een dalend leerlingenaantal. Omdat de grootste lasten liggen op de personele kosten, is gekozen te komen tot een flexibele schil, waardoor slagvaardiger kan worden gereageerd op eventuele financiële risico's. Er is een accountant aangewezen als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek die verslag uitbrengt aan bestuur.

Op personeelsgebied heeft het bestuur het meerjarenformatieplan goedgekeurd. Het ziekteverzuim is in 2018 onverminderd hoog door langdurige ziektegevallen. De voortgang van het plan van aanpak m.b.t. de risicoanalyse is door het bestuur goedgekeurd en wordt jaarlijks gemonitord.

Het bestuur sprak waardering uit over de resultaten van de school: de branchecertificaten, de uitstroomresultaten, de entree-diploma's en de duurzaamheid van de nazorg.

In 2018 is ook het schoolplan 'de Rijzert op weg naar 2020' goedgekeurd, evenals het jaarplan 2018-2019 als onderdeel hiervan.

Het bestuur heeft de taken met inachtneming van hun bevoegdheden uitgevoerd conform wetgeving rondom intern toezicht.

Samen met de medezeggenschapsraad heeft het bestuur het functioneren van de medezeggenschapsraad geëvalueerd.

Het voltallige bestuur van de Rijzert heeft op 29 maart 2018 een zelfevaluatie uitgevoerd aan de hand van een gestandaardiseerde evaluatietaxonomie. De samenvatting daarvan treft u hier in dit jaarverslag aan.

De medezeggenschapsraad: De rol van de MR binnen de school

Bij wet is geregeld dat ouders/verzorgers/medewerkers/leerlingen inspraak hebben ten aanzien van beleid en keuzes die gemaakt worden door de school. Dit gebeurt via de MR. Zij laat zich regelmatig informeren over de ontwikkelingen binnen de school. De directeur is op uitnodiging van de MR bij een vergadering aanwezig. De medezeggenschapsraad bestaat uit een ouder- en een personeelsgeleding.

De MR brengt advies uit aan de schoolleiding bij vaststelling of wijziging van belangrijke besluiten.

Samenstelling MR 01-01-2018 tot 01-08-2018

Namens de ouders	Namens het personeel
Mevrouw R. Paus	Anke Leenders (voorzitter)
Mevrouw H. Hens	Lonneke van Balveren (vice-voorzitter)
	Sabrine v.d. Meijden (secretaris)
	Nina Stoof (penningmeester)

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden:

Per 01-08-2018 is er een nieuwe MR gevormd.

Samenstelling MR vanaf 01-08-2018

Namens de ouders	Namens het personeel
Mevrouw R. Paus	Roy Verhoeven (voorzitter)
Mevrouw H. Hens	Judy van Herwijnen (vice-voorzitter)
	Corine van den Eventuin (secretaris)
	Dinja Cremers (penningmeester)

Waarover sprak de medezeggenschapsraad in 2018

Vergadering 16 januari 2018

- Plan van aanpak RI&E
- Tussenevaluatie
jaarplan 2017-2018

Vergadering 20 februari 2018

- Onderwijstijd (bijstelling)
- ICT beleidsplan
- Ziekteverzuim evaluatie
- Concept meerjarenbeleidsplan
2018-2020
- Vaststellen vakantierooster
2018-2019

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Vergadering 10 april 2018

- Schoolplan De Rijzert op weg naar 2020
- Schoolgids

Vergadering 8 oktober 2018

- Procedure nieuwe directeur
- Communicatie met ouders

Vergadering 19 juni 2018

- Aangepast schoolplan 2018-2020
- Aangepast ICT beleidsplan
- Eind evaluatie jaarplan

Vergadering 26 november 2018

- Evaluatie procedure nieuwe directeur
- Schoolontwikkelingsprofiel
- Basiscursus MR

Flynth Audit B.V.

Gewaarmerkt als staat waarop onze verklaring d.d.

25 JUN 2019

12

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

2.3 Waar staat de Rijzert voor

De doelstelling, visie en missie van de Rijzert zijn gefundeerd op de wettelijk vastgelegde taken van het praktijkonderwijs. De Rijzert vervult een streekfunctie voor leerlingen die onderwijs op het praktijkonderwijs volgen in en rond de gemeente 's-Hertogenbosch.

Doelstelling van de Rijzert

De Rijzert begeleidt leerlingen naar een zelfstandige participatie in de samenleving. De leerlingen halen geen VMBO-diploma, maar gaan straks wel functioneren als waardevolle burgers en werknemers. De school heeft tot doel de leerlingen te ontwikkelen op de domeinen wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Concreet leidt dit voor de leerlingen tot:

- sociaal en maatschappelijk zelfredzaam functioneren in hun omgeving;
- optimaal aansluiten op de arbeidsmarkt en/of vervolgopleiding;
- in staat zijn om zelfstandig te wonen.

Visie en kernwaarden

Vanuit de visie van de school: 'Vanuit mijn passie en talent geef ik sturing aan mijn leven' zijn vijf kernwaarden geformuleerd:

- Integriteit
- Verantwoordelijkheid
- Creativiteit
- Respect
- Waardering

Een goede relatie met de leerling is de basis van het onderwijs.

2.4 De organisatie

De Rijzert is een zelfstandige school voor leerlingen die geïndiceerd zijn voor het praktijkonderwijs. Alle leerlingen hebben een indicatie praktijkonderwijs van de Regionale Verwijzingscommissie (RVC) of een toelaatbaarheidsverklaring van het Samenwerkingsverband.

De school kent een onderbouw, gericht op basisvaardigheden en oriëntatie (fase 1 en 2), en een bovenbouw (klas 3-4-5) die sectorgericht te werk gaat en waar leerlingen een belangrijk deel van hun ontwikkeling ook via externe stages doormaken.

Flykth 2018 B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

doorontwikkeling van de fasenstructuur die in het schooljaar 2019 – 2020 volledig (= fase 1 t/m 5) wordt ingevoerd.

De dagelijkse leiding van de school ligt bij het managementteam, dat bestaat uit een directeur en twee adjunct-directeuren. In deze structuur is gekozen voor portefeuilleverdeling van taken. De directeur is eindverantwoordelijk en is belast met bestuurstaken. Daarnaast functioneert een zorgteam met een zorgcoördinator, orthopedagoog en maatschappelijk deskundige. De Rijzert wordt ondersteund door de ouderraad en de medezeggenschapsraad.

De communicatie van zaken die voor iedereen van belang zijn verloopt, naast bestaande communicatielijnen, gestructureerd via een nieuwsbrief, die iedere drie weken verschijnt. We starten dagelijks met een 'dagopstart' waarin aandacht wordt besteed aan operationele zaken waarin afstemming gewenst is en wordt informatie gedeeld over ontwikkelingen, ervaringen, inzichten opgedaan tijdens (externe) overleggen en scholing. In samenwerking met het communicatiebureau David zijn uitgangspunten voor een communicatieplan opgezet. Dit wordt gebruikt als input – startdocument voor een nieuw op te stellen communicatieplan. Dit is nog in ontwikkeling.

2.5 Personele bezetting en opbouw

Op de Rijzert waren op 01-01-2018 in totaal ruim 46 fte's werkzaam, waarvan ruim 8 fte's in tijdelijke dienst. Deze 46 fte's waren verdeeld over 57 personeelsleden (waarvan 46 in vaste dienst). Buiten de personen, rechtstreeks in dienst, waren er meerdere personen gedetacheerd op de Rijzert aan het werk. Dit betreft een ambulant begeleider (vanuit het Samenwerkingsverband) en een assistent-conciërge (vanuit Weener XL).

Op 31-12-2018 kende de Rijzert een bezetting van ruim 42 fte, waarvan ruim 8 fte in tijdelijke dienst. De 42 fte waren verdeeld over 53 personeelsleden, waarvan 42 in vaste dienst).

In 2018 hebben we afscheid genomen van 4 personeelsleden door o.a. (vervroegde) pensionering en de overstap naar een andere werkgever.

Op 31-12-2018 was de verdeling over mannen en vrouwen respectievelijk 45% en 55%. Het aandeel werknemers in de categorie 45-55 jarige is groot, het aandeel in de categorie 25 -35 jarige is gering. De gemiddelde leeftijd is in de laatste jaren sterk gestegen. Dertien werknemers maken gebruik van de regeling seniorenverlof.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

14

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Leeftijdsofbouw personeel per 31-12-2017 en 31-12-2018 in dienst

leeftijdscategorie	Personeelsleden 31-12-2017	Percentage	Personeelsleden 31-12-2018	Percentage
tot 20 jaar	0	0%	0	0%
20 t/m 29 jaar	1	2%	4	8%
30 t/m 39 jaar	17	34%	15	28%
40 t/m 49 jaar	15	30%	17	32%
50 t/m 59 jaar	8	16%	10	19%
60 jaar of ouder	9	18%	7	13%
	50	100%	53	100%

Functieverdeling per 31-12-2018

Functie	Fte's	Percentage
Directie	2,8	6,6 %
Lesgeevenden/leerlingbegeleiding	29,7	69,7 %
Ondersteuning	7,1	16,7 %
Beheer	1,3	3,1 %
Zorgteam	1,7	4,0 %
Totaal	42,65	100 %

Enige nuancering van bovenstaande cijfers betreft de formatie directie. In formatief/financiële zin is de directieformatie 2,8 fte. Effectief bedraagt deze formatie 2,2 fte, doordat de directeur slechts voor 0,6 fte inzetbaar is (0,2 bapo en 0,2 gedetacheerd aan de sectorraad praktijkonderwijs), de adjunct P&O voor 0,9 inzetbaar is (0,1 bapo) en de adjunct O&Z inzetbaar is voor 0,7 (0,1 ouderschapsverlof).

Ziekteverzuim

In 2018 zijn er onder de 51 medewerkers 11 ziekmeldingen gedaan. Het langdurig verzuim is hoog, ook het middel verzuim is t.o.v. 2017 gestegen. Het verzuimpercentage is hierdoor hoog. Er is goed gestuurd op verzuim, o.a. door het voeren van frequent verzuimgesprekken. In 2018 hebben we (vervroegd) afscheid genomen van een aantal langdurig zieke medewerkers.

Werknemers:	51	Kort verzuim:	0,85%	Verzuimmeldingen:	11
Verzuimuren:	820	Middel verzuim:	2,49%	Ziekmeldfrequentie:	1,19
Beschikbare uren:	6.547	Lang verzuim:	9,19%	Verzuimpercentage:	12,53%

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

15

betrokking heeft.
Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

Jaarlijks wordt er een meerjarig bestuursformatieplan opgesteld. Hierdoor wordt de gewenste personele formatie in een meerjarig perspectief geplaatst. Het beleid hierin is gericht om zo min mogelijk mensen te ontslaan. Gedwongen ontslagen worden daardoor tot het minimum beperkt.

Middels gesprekscycli inzake het functioneren wordt ontslag wegens disfunctioneren zo veel mogelijk wordt voorkomen. In de uitzonderlijke situaties waarin gedwongen ontslag wegens disfunctioneren plaats vond, voerde de stichting de juiste procedure om de uitkeringskosten zo laag mogelijk te houden.

2.6 Huisvesting

De huisvesting, daterend uit 2004, straalt transparantie, rust en professionaliteit uit.

Ook in 2018 werden delen van het gebouw verhuurd. Zo werd de leskeuken verhuurd aan diverse kookclubs, de sportruimte aan sportclubs en de heftruckloods aan enkele bedrijven. Ook huurde het project High Five een aantal lesruimten. Dit project kan ook worden ingezet bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt van moeilijk plaatsbare leerlingen.

2.7 Samenwerking en Netwerken

De Rijzert beschikt over veel kennis van de doelgroep en zet deze kennis ook actief in diverse (regionale) netwerken en samenwerkingsverbanden in. Oogmerk van onze inzet is dat deze inspanningen er mede toe leiden dat iedere leerling in een passende onderwijssetting terecht komt. De school is goed op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en kan daardoor in diverse beleidsprocessen optimaal invloed uitoefenen.

Sectorraad
Praktijkonderwijs

De Rijzert participeert in relevante overlegsituaties, waaronder de Sectorraad Praktijkonderwijs, het Netwerk Praktijkonderwijs, het gemeentelijk overleg voortgezet onderwijs en het overleg tussen primair en voortgezet onderwijs. Op provinciaal niveau is de

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt z's staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

school lid van de Werkgroep Praktijkonderwijs Noord-Brabant.

In samenwerking met vier andere scholen voor praktijkonderwijs in het Netwerk Praktijkonderwijs Noordoost-Brabant (NPO) zijn uitstroomcursussen, dat leiden naar branche-certificaten, sportdagen en de gezamenlijke diploma-uitreiking georganiseerd. Daarnaast organiseren deze scholen gezamenlijk bijeenkomsten waarop strategisch beleid wordt gemaakt. Ook hebben deze scholen gezamenlijk opgetreden naar de gemeenten in het kader van de Participatiewet, die op 1 januari 2015 van kracht werd.

In samenwerking met de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant neemt de Rijzert deel aan een ESF-project dat zich richt op duurzame arbeidstoeleiding van leerlingen in de regio.

2.8 Passend onderwijs

Op regionaal niveau maakt de school deel uit van het samenwerkingsverband VO de Meierij. Hieraan nemen alle VO-scholen deel. De samenwerking is gericht op passend onderwijs voor iedere leerling in de regio. De Rijzert bekleedt posities in het bestuur van het samenwerkingsverband, in het scholenoverleg, in het overleg van zorgcoördinatoren en in de ondersteuningsplanraad.

In het kader van passend onderwijs wordt er meer samengewerkt met de Bossche Vakschool en Helicon om leerlingstromen effectiever te laten verlopen. Ook is de intentie uitgesproken om op leerlingniveau met elkaar samen te werken, door gebruik te maken van elkaars mogelijkheden en kennis.

De Rijzert ontvangt middelen van het Samenwerkingsverband die worden ingezet voor ambulante begeleiding met het doel de interne zorgstructuur te versterken. In 2018 ontvingen we vanuit het SWV ook gelden voor twee PIP's (passend innovatief project) om de samenwerking met het VSO en het ISK te bevorderen, met als doel om leerlingen beter en sneller de overstap te laten maken.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmakingssleutelen:

2.9 Kwaliteitszorg en verantwoording

De school dient zowel horizontaal als verticaal duidelijk te maken waar ze voor staat. De Rijzert verzamelt informatie uit

- De monitoren van de Sector Praktijkonderwijs op het gebied van tevredenheid van leerlingen, personeel, ouders en stagebedrijven, uitstroomresultaten en nazorg.
- Vensters voor verantwoording
- De gemeentelijke leerling-thermometer
- Kwaliteitsonderzoeken van de onderwijsinspectie
- Risicoanalyse
- Evaluaties van ontwikkel- en uitvoeringsplannen
- Evaluatie schoolplan, jaarplannen en scholingsplannen

Nieuw beleid wordt voorgelegd aan de medezeggenschapsraad, aan het team en aan leerlingen en ouders. Op verschillende studiedagen wordt het team ingelicht over de stand van zaken met betrekking tot de schoolontwikkeling. Er verschijnt een driewekelijkse nieuwsbrief, waarin beleidszaken en resultaten aan de orde komen. Jaarplannen en schoolplannen worden geëvalueerd en bekend gemaakt. Op de site van "Venster voor Verantwoording" verantwoordt de school breed waarmee zij bezig is. Tenslotte wordt het jaarverslag, met inhoudelijke, beleidsmatige en financiële verantwoording aangeboden aan de medezeggenschapsraad en het team.

2.9.1 Subsidie Prestatiebox

Ook in 2018 ontvingen we een 'extra' bedrag via de Prestatiebox, bedoeld om de prestaties van leerlingen, leraren en schoolleiders te vergroten. Dit geld kan onder meer worden ingezet voor taal en rekenen, wetenschap en techniek, cultuureducatie, talentontwikkeling, opbrengstgericht werken en professionalisering van leraren en schoolleiders.

De prestatiebox is een niet-geoordeeld budget dat door ons (extra) ingezet wordt om beleid te continueren en door te ontwikkelen.

Voor 2018 waren dat onderstaande speerpunten:

- Het borgen van classificeren en de rol van de RIS'er (Rijzert Interne Schoolcoach)
- Verdere ontwikkeling van de invoering van de fasenstructuur en daarmee samenhangend het curriculum en het aanbod afgestemd op de ondersteuningsbehoefte van de leerling
- In gebruik name van de Rijzert Leeromgeving (digitaal)

Het budget voor professionalisering is o.a. besteed aan een leergang (teambreed aangeboden) 'van gedragsvragen naar een handelingsaanbod door classifere(n)', de begeleiding van docenten door interne coaches die daarnaast hun eigen ontwikkeltraject hebben doorgemaakt en aan sprekers tijdens een studiedag die geheel in het teken van het strategisch beleid van het Praktijkonderwijs stond.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt z/s staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrakking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

2.10 Afwikkeling klachten

Als men vragen heeft waarom een teamlid iets doet of zegt kan men dat op de man af vragen. Als dat niet lukt, of als men dat niet wil, kan er een klacht worden ingediend bij de directeur van de school. Indien nodig wordt de externe vertrouwenspersoon ingeschakeld. De school is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie algemeen bijzonder onderwijs. **In 2018 zijn er geen klachten geweest.**

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

In de Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBBO) werken 4 klachtencommissies voor het bijzonder onderwijs samen:

de klachtencommissie voor het katholiek onderwijs;
de klachtencommissie voor het protestants-christelijk onderwijs;
de klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs;
de klachtencommissie voor het gereformeerd onderwijs.

2.11 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

3. Onderwijskundig beleid

Het schoolplan 2016-2018 en het in het voorjaar van 2018 goedgekeurde nieuwe schoolplan 'de Rijzert op weg naar 2020' en het jaarplan 2017-2018 vormde het uitgangspunt voor het onderwijskundig beleid in 2018.

In 2018 stond centraal:

- Het borgen van classificeren en de rol van de RIS'er (Rijzert Interne Schoolcoach)
- Verdere ontwikkeling van de invoering van de fasenstructuur en daarmee samenhangend het curriculum en het aanbod afgestemd op de ondersteuningsbehoefte van de leerling
- In gebruik name van de Rijzert Leeromgeving (digitaal)

3.1 Ondersteuningsbehoefte en maatwerkklas

In schooljaar 16-17 is, na een intensieve voorbereiding, in augustus begonnen met een maatwerkklas in leerjaar 1. In deze klas zijn leerlingen geplaatst die specifieke didactische en/of pedagogische ondersteuningsbehoeften hebben. Het is de bedoeling dat met de invoering van deze klassen in de school een breder scala van leerlingen een passend onderwijs- en zorgaanbod geboden kan worden. In deze groep worden maximaal 10 leerlingen geplaatst en er worden extra voorzieningen getroffen, zoals extra begeleiding in de praktijklessen, meer mentoruren, extra aandacht van de ambulante begeleiding en meer toezicht in pauzes. Met ingang van schooljaar 2018-2019 is de maatwerkklas voor het 3^e jaar gestart. Evaluaties van deze klassen laten zien dat deze structuur daadwerkelijk leidt tot een betere ondersteuning van een kwetsbare groep.

3.2 Fasenstructuur en herschikking van het curriculum

Vanaf 2017 zijn we op de Rijzert gestart met de invoer van de fasenstructuur (in de onderbouw). Het jaarklassensysteem is zeker voor onze doelgroep te star en maakt het bieden van (nog) meer maatwerk vrijwel onmogelijk. Binnen de fasenstructuur worden vijf fasen onderscheiden:

- Persoonlijke Oriëntatiefase
- Stage voorbereidende fase
- Beroepsoriënterende fase
- Uitstroomfase
- Nazorgfase

In 2016 is het curriculum voor fase 1 beschreven en zijn er criteria opgesteld waaraan een leerling moet voldoen om in een volgende fase verder te gaan. In 2017 is begonnen met de invoering van de eerste fase. Deze invoering is gemonitord en bijgesteld. In 2018 is het curriculum voor fase 1 en 2 nagenoeg gereed.

Elske A. de Vries
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

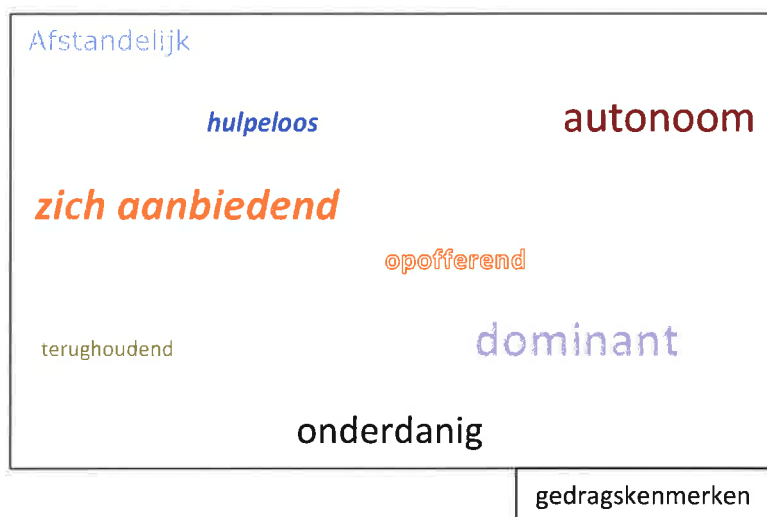
betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

3.3 Classificeren van gedragskenmerken.

2018 heeft in het teken gestaan van het borgen van intervisie en het stevigere neerzetten van de rol van de RIS'ers.

Gedurende twee schooljaren (2015-2016 en 2016 -2017) heeft er een intensieve teamscholing plaatsgevonden met het doel specifieke gedragskenmerken van leerlingen beter te herkennen en er daardoor ook een beter antwoord op te hebben. Het model brengt kennis van de orthopedagogiek, de psychologie en psychiatrie samen. Deze opleiding leidt tot een eenduidige pedagogische aanpak op de Rijzert. Om dit systeem in te voeren en ook toekomstbestendig te maken zijn er interne schoolcoaches opgeleid en wordt de methode van intervisie geactiveerd. In 2017 zijn leerteams begonnen met de intervisie-aanpak.

3.4 De gezonde school

De Rijzert stimuleert de ontwikkeling van een gezonde leefstijl en gezonde eetgewoontes. Gezonde gewoonten en gezond gedrag dragen bij aan het welzijn van leerlingen en bevorderen betere prestaties. De Rijzert voelt zich verantwoordelijk voor de gezondheid van de leerlingen en wil daarom investeren in een gezonde toekomst voor de leerlingen. Op de Rijzert krijgen leerlingen dagelijks gratis vers fruit aangeboden.

De Rijzert is ook gevraagd door het voedingscentrum om als voorbeeldschool mee te werken aan de ontwikkeling van gezonde schoolkantines in de rest van het land. Daar werken we graag aan mee, omdat we overtuigd zijn dat we op deze manier een bijdrage leveren aan een gezondere leefstijl van de opgroeiende jongeren op de Rijzert en de rest van het land.

In 2018 heeft de Rijzert een subsidie toegekend gekregen in het kader van het project Subsidie Jong Leren Eten.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

3.5 Stage/werkplekieren

In het kader van de verbetering van de arbeidstoeleiding, waarbij zorg en arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren elkaar direct raken, neemt de Rijzert deel aan het project ARNO 2014-2020, dat wordt gesubsidieerd door het Europees Sociaal Fonds (ESF). Scholen werken samen met de gemeenten in arbeidsmarktregio en AgriFood Capital aan professionalisering en innovatie van de arbeidstoeleiding voor kwetsbare jongeren.

Europese Unie
Europees Sociaal Fonds

's-Hertogenbosch

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrèkking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

FINANCIEEL BELEID

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2018 in vergelijking met 31 december 2017. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	190.621	224.390	Eigen vermogen	607.739	865.165
Vorderingen	115.560	76.106	Voorzieningen	335.656	255.940
Liquide middelen	966.312	1.168.924	Kortlopende schulden	329.098	348.316
Totaal activa	1.272.493	1.469.420	Totaal passiva	1.272.493	1.469.420

- Toelichting op de activa zijde van de balans:

Materiële vaste activa

In 2018 is voor een bedrag van € 30.000 geïnvesteerd. De grootste investeringen hebben betrekking op ICT (€ 28.000). De afschrijvingslasten bedragen in 2018 € 64.000. Omdat er meer wordt afgeschreven dan geïnvesteerd, is de waarde van de materiële vaste activa met € 34.000 afgenomen.

Vorderingen

De vorderingen zijn eind 2018 € 39.000 hoger dan eind 2017. De belangrijkste oorzaak van deze toename is een vordering van € 90.000 (2017 € 40.000) vanwege Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen. Dit betreft ESF subsidie.

De overige overlopende activa zijn met € 12.000 afgenomen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2018 met € 203.000 afgenomen. De voornaamste oorzaak van deze afname is het negatieve resultaat. In het kasstroomoverzicht opgenomen in de jaarrekening, is het verloop van de geldmiddelen in 2018 weergegeven.

- Toelichting op de passiva zijde van de balans:

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve. Het negatieve resultaat 2018 ad € 257.000 is in mindering gebracht op deze reserve. De stand per 31 december 2018 bedraagt € 607.700

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrakking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Voorzieningen

Stichting Praktijkonderwijs 's-Hertogenbosch heeft vier voorzieningen gevormd: voor verlofsparen, jubileumuitkeringen, langdurig zieken en groot onderhoud.

De voorziening voor verlofsparen is gevormd ter dekking van de vervangingskosten voor personeelsleden die gebruik maken van de mogelijkheid om hun loopbaanbudget van 50 uur bij een volledige aanstelling, te sparen. Verwacht wordt dat een deel van de vervanging binnen de bestaande formatie kan worden opgelost. Wanneer dit niet lukt binnen de bestaande formatie, zullen de vervangingskosten gedekt worden uit deze voorziening. In 2018 is € 17.000 vrijgevallen en bedraagt de voorziening ultimo 2018 nog € 13.000.

De voorziening voor jubileumuitkeringen is bestemd voor kosten voortvloeiend uit 25- of 40-jarige dienstjubilea. Deze voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van het zittend personeelsbestand, hun leeftijd en de blijfkans. In 2018 is een bedrag van € 2.000 onttrokken vanwege een jubileum. Er is € 2.000 vrijgevallen en de voorziening bedraagt ultimo 2018 € 63.000.

In 2018 is een voorziening langdurig zieken gevormd voor een medewerker waarvan niet verwacht wordt dat hij terugkeert naar het arbeidsproces. De hoogte van de voorziening is bepaald op het verschil tussen de loonkosten tijdens ziekte en de verzekeringsuitkering. De voorziening bedraagt ultimo 2018 € 12.000.

De voorziening groot onderhoud dient ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud over de jaren heen. De dotatie ad € 95.000 is bepaald op basis van het Meerjaren Onderhoudsplan. In 2018 is voor € 6.000 aan groot onderhoud uitgevoerd. Dit betreft de vervanging van een brandmeldinstallatie. De voorziening groot onderhoud bedraagt ultimo 2018 € 246.935.

Kortlopende schulden

De belangrijkste kortlopende schulden betreffen de salarisgebonden schulden zoals belastingen en premies sociale verzekeringen, schulden ter zake van pensioenen en vakantiegeld en vakantiedagen. Ultimo 2018 bedragen de salarisgebonden schulden € 268.000. Dit is € 4.000 lager dan ultimo 2017. De kortlopende schulden zijn per saldo afgenomen met € 19.000. Met name de post crediteuren is ultimo 2018 € 15.000 lager dan in 2017.

Analyse resultaat

De begroting van 2018 liet een negatief resultaat zien van € 48.307. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat in boekjaar 2018 van € 257.426: een verschil van € 209.119 met de begroting. Het negatief resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 146.062.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt a/s staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Analyse realisatie 2018 versus realisatie 2017 en realisatie 2018 versus begroting 2018

Onderstaand is de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 opgenomen. De gerealiseerde staat van baten en lasten zijn vergeleken met de begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 en de gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2017.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Verschil	Realisatie 2017	Verschil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	3.403.134	3.275.335	127.799	3.506.919	-103.785
Overige overheidsbijdragen	51.657	40.000	11.657	41.311	10.346
Overige baten	85.581	79.500	6.081	77.594	7.987
Totaal baten	3.540.372	3.394.835	145.537	3.625.824	-85.452
Lasten					
Personele lasten	3.189.428	2.986.910	202.518	3.203.777	-14.349
Afschrijvingen	64.011	59.382	4.629	54.151	9.860
Huisvestingslasten	207.984	154.000	53.984	165.484	42.500
Overige lasten	336.775	247.850	88.925	349.711	-12.936
Totaal lasten	3.798.198	3.448.142	350.056	3.773.123	25.075
Saldo baten en lasten	-257.826	-53.307	-204.519	-147.299	-110.527
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	401	5.000	-4.599	1.237	-836
Totaal financiële baten en lasten	401	5.000	-4.599	1.237	-836
Totaal resultaat	-257.426	-48.307	-209.119	-146.062	-111.364

- Toelichting op de staat van baten en lasten:

Het resultaat is ten opzichte van 2017 gedaald met € 111.364. De belangrijkste oorzaken van deze daling zijn:

Rijksbijdragen OCenW

De rijksbijdragen OCenW zijn gedaald met € 104.000. De reguliere rijksbijdragen OCW (personele en materiele bekostiging en bekostiging lesmateriaal) is met € 143.000 gedaald. Er zijn diverse ontwikkelingen die invloed hebben op de hoogte van de rijksbijdragen. Het aantal leerlingen is gedaald met 20. Daarentegen zijn de tarieven aangepast op basis van de nieuwe CAO VO. Deze tariefsverhoging geldt ter compensatie van de verhoging van de salariskosten.

De overige subsidies OCW zijn met € 16.000 gestegen vanwege een in 2018 ontvangen subsidie voor studieverlof.

De ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV zijn in 2018 met € 23.000 toegenomen.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen zijn in 2018 € 10.000 hoger dan in 2017. De grootste post betreft een ESF subsidie van € 40.000.

Overige baten

De overige baten zijn € 8.000 hoger in 2018 ten opzichte van het vorige verslagjaar onder andere vanwege de stijging van de verhuuropbrengsten met € 7.000.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt a/s staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Personele lasten

De personele lasten zijn in 2018 € 14.000 lager dan in 2017. De kosten van lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten zijn € 80.000 gestegen door een toename van het aantal medewerkers en de stijging van de salarissen vanwege de nieuwe CAO VO. De salarisstijging wordt deels gecompenseerd door de hogere tarieven van de rijksbijdrage.

Binnen de overige personele lasten is in 2018 dalen de kosten van het personeel niet in loondienst met € 27.000. De overige personele lasten zijn in totaal met € 10.000 gedaald. Er is in 2018 meer uitgegeven aan scholing, aan representatie personeel, aan wervingskosten en aan bedrijfsgezondheidszorg en arbozorg.

Het ziekteverzuim bedroeg in 2018 12,53%. Vooral het langdurig verzuim is hoog. De uitkering van het risicofonds vanwege ziekteverzuim is in 2018 dan ook € 84.000 hoger dan in het vorige verslagjaar.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn in 2018 met € 10.000 gestegen ten opzichte van 2017 vanwege de in het vorige verslagjaar gepleegde investeringen.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn in 2018 € 42.000 hoger dan in 2017. Dit komt door een vereiste dotatie aan de voorziening groot onderhoud. De kosten van klein onderhoud, energie en water, tuinonderhoud zijn daarentegen allemaal gedaald.

Overige lasten

De overige lasten zijn met € 13.000 gedaald ten opzichte van het vorige verslagjaar. De vergelijking op grootboekrekeningniveau is lastig te maken vanwege een andere rubricering. Met name de kosten ICT zijn deels verschoven van leer- en hulpmiddelen naar abonnementen (onderdeel "overige" overige lasten).

Financiële baten

De rentebaten zijn gedaald vanwege de daling van het saldo liquide middelen en van het rentepercentage.

Totaal resultaat

Het gerealiseerde resultaat 2018 wijkt af van het begrote resultaat over 2018. De belangrijkste oorzaken van deze afwijking zijn:

De begroting wordt opgesteld op basis van de op dat moment geldende tarieven en bekende informatie. Daarnaast zijn er een aantal afwijkingen die te maken hebben met de methodiek van begroten. De omvang van het ziekteverzuim was niet vooraf te voorzien. De overige uitkeringen waren begroot op € 30.000, de realisatie is € 183.000 hoger. Dit ziekteverzuim zorgt daarnaast voor hogere salariskosten en kosten personeel niet in loondienst dan begroot.

Door het nieuwe plan voor groot onderhoud is een grotere dotatie noodzakelijk gebleken, waardoor de huisvestingslasten overschrijden.

De geplande bezuiniging op overige lasten is niet gerealiseerd. Deze zijn € 89.000 hoger dan begroot.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt z/s staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Investerings- en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. Het beleid is als in enig jaar of maand een te groot beslag op de liquiditeit plaatsvindt, een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen wordt aangebracht. Op basis van de exploitatiebegroting en investeringsplannen is de verwachting dat de kasstroom op korte termijn negatief ontwikkeld. Deze ontwikkeling geeft echter geen aanleiding om het huidige financieringsbeleid te veranderen; de omvang van de reserve en liquide middelen is toereikend tot er weer sprake is van een positieve kasstroom.

Treasuryverslag

De stichting heeft op 28 maart 2017 een treasurystatuut vastgesteld. Dit statuut voldoet aan de aan de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders de instelling haar financierings- en beleggingsbeleid dient in te richten. In 2018 is conform het statuut gehandeld. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

De stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. Er is alleen gebruik gemaakt van bankrekeningen. De tegoeden op deze rekening zijn direct opeisbaar.

De bankrekeningen van de vereniging zijn ondergebracht bij de ING bank. Deze bank voldoet aan de criteria zoals opgenomen in het statuut en de regeling.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen. Hiermee willen we een beeld geven over de continuïteit van de stichting.

Er is geen sprake van majeure investeringen of van doorcentralisatie van de huisvesting.

Kengetallen

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen per 1 oktober	245	236	230	231	232
Personele bezetting in fte per 31 december					
Bestuur / Management	2,80	2,80	2,75	2,80	2,80
Personeel primair proces	30,02	24,45	23,00	19,73	19,77
Ondersteunend personeel	13,53	15,40	14,09	13,18	11,70
Totale personele bezetting	46,35	42,65	39,84	35,71	34,27

Overige kengetallen

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen / Totaal personeel	5,29	5,53	5,77	6,47	6,77
Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel	8,16	9,65	10,00	11,71	11,73

- Toelichting op de kengetallen

De verwachte leerlingaantallen

Nadat het leerlingenaantal de afgelopen jaren is gedaald naar 236, wordt de komende jaren een stabilisatie verwacht.

De personele bezetting

De formatie zal de komende jaren teruglopen. Voor een aantal personeelsleden die zijn benoemd in de flexibele schil, zal het contract worden beëindigd of verminderd. Wanneer tussentijds personeelsleden de school verlaten, zal per functie worden bekeken of, en in hoeverre herbezetting strikt noodzakelijk is.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Balans

Activa	Realisatie 31-12-2017	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021
Materiële vaste activa	224.390	190.621	174.997	134.798	119.532
Totaal vaste activa	224.390	190.621	174.997	134.798	119.532
Vorderingen	76.106	115.560	76.106	76.106	76.106
Liquide middelen	1.168.924	966.312	884.350	894.636	994.731
Totaal vlottende activa	1.245.030	1.081.872	960.456	970.742	1.070.837
Totaal activa	1.469.420	1.272.493	1.135.453	1.105.540	1.190.369

Passiva	Realisatie 31-12-2017	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021
Algemene reserve	865.165	607.739	660.252	651.258	754.555
Eigen vermogen	865.165	607.739	660.252	651.258	754.555
Voorzieningen	255.940	335.656	126.883	105.964	87.496
Kortlopende schulden	348.316	329.098	348.318	348.318	348.318
Totaal passiva	1.469.421	1.272.493	1.135.453	1.105.540	1.190.369

- Toelichting op de balans

Bij de materiële vaste activa zijn de verwachte investering zo goed mogelijk ingeschat. Hierbij is rekening gehouden met een jaarlijkse investering van € 25.000 voor ICT door vervanging van computers. Er wordt echter minder geïnvesteerd dan afgeschreven, waardoor de waarde van materiële vaste activa afneemt.

De vorderingen en kortlopende schulden ultimo 2017 worden beschouwd als van een genormaliseerd niveau. Derhalve is in de komende jaren uitgegaan van deze bedragen.

De liquide middelen zijn de sluitpost in de balans. In 2019 en 2020 is een negatief resultaat voorzien. Samen met de afname van de voorziening is dit de oorzaak van het afnemen van de liquide middelen in 2019. In 2020 hersteld het saldo liquide middelen zich om in 2021 met € 100.000 toe te nemen.

De geprognosticeerde resultaten zijn in mindering gebracht op c.q. toegevoegd aan de algemene reserve.

Aan de voorziening groot onderhoud wordt jaarlijks € 95.000 gedoteerd. In de komende jaren zal in overeenstemming met het Meerjaren Onderhoudsplan voor een aanzienlijk bedrag groot onderhoud worden uitgevoerd.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarnemingsdoelinden:

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen	245	236	230	231	232
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	3.506.919	3.403.134	3.261.118	3.180.524	3.192.627
Overige overheidsbijdragen	41.311	51.657	42.000	42.000	42.000
Overige baten	77.594	85.581	53.875	53.875	53.875
Totaal baten	3.625.824	3.540.372	3.356.993	3.276.399	3.288.502
Lasten					
Personeelslasten	3.203.777	3.189.428	2.901.097	2.768.744	2.679.488
Afschrijvingen	54.151	64.011	65.684	60.199	49.267
Huisvestingslasten	165.484	207.984	157.000	157.000	157.000
Overige lasten	349.711	336.775	299.450	299.450	299.450
Totaal lasten	3.773.123	3.798.198	3.423.231	3.285.393	3.185.205
Saldo baten en lasten	-147.299	-257.826	-66.238	-8.994	103.297
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	1.237	401	-	-	-
Totaal financiële baten en lasten	1.237	401	-	-	-
Totaal resultaat	-146.062	-257.425	-66.238	-8.994	103.297

- Toelichting op de staat van baten en lasten

Het verloop van het aantal leerlingen blijft een risico voor de Rijzert. De baten lopen in de begrotingsperiode terug als gevolg van de verwachte daling in het leerlingaantal. De baten zijn gebaseerd op de huidige, beschikbare tarieven zoals deze zijn gepubliceerd.

De lonen en salarissen zijn gebaseerd op het personeelsbestand van september 2018, hierin zijn de bekende of verwachte personeelsmutaties verwerkt. De formatie voor 2019 is vastgesteld op basis van het huidige leerlingaantal. Vanaf 2019 nemen de loonkosten af. De terugloop van de formatie is voldoende om de afname van het aantal leerlingen en daarmee de baten, te compenseren. In 2021 is het resultaat zelfs positief.

De overige baten en lasten zijn op basis van de begroting 2018 en de actualiteit, zo nauwkeurig mogelijk ingeschat.

Het huisvestingsbeleid van Praktijkonderwijs 's Hertogenbosch is gericht op behoud van het gebouw tegen zo laag mogelijke kosten. Een goede huisvesting wordt beschouwd als randvoorwaarde.

De Rijzert is geen eigenaar van het schoolgebouw. Dit wordt om niet ter beschikking gesteld door de gemeente Den Bosch. Er zijn binnen deze gemeente geen plannen voor het doordecentraliseren van schoolgebouwen aan onderwijsinstellingen. Middels verhuur wordt getracht een extra bijdrage te krijgen in de kosten. Er zijn geen voorgenomen majeure bouwprojecten. Voor het uit te voeren onderhoud wordt uitgegaan van het Meerjaren Onderhoudsplan.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmaakt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrakking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

De begrote negatieve resultaten van 2019 en 2020 worden veroorzaakt door een mismatch tussen de behoefte aan personele inzet en het feitelijke personeelsbestand. Aandachtspunt bij het terugdringen van deze mismatch is de langdurig zieken.

Met de voorliggende meerjarenbegroting blijven alle kengetallen ruim boven de signaleringswaardes van de Onderwijsinspectie. Intern liggen streefnormen echter hoger. De interne streefnorm voor het weerstandsvermogen is tussen de 10 en 15%. Volgens de huidige meerjarenbegroting zal deze norm worden behaald. Dit geldt niet voor de kapitalisatiefactor. De interne streefnorm is 60%. Volgens de prognoses zal de kapitalisatiefactor niet boven de 40% komen.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Overige rapportages

- Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het risicobeheersings- en controlesysteem is er op gericht risico's in beeld te hebben en tijdig te kunnen signaleren om vervolgens maatregelen te kunnen treffen. Met name de planning- en controlcyclus speelt een belangrijke rol bij risicobeheersing. Periodiek wordt de realisatie geanalyseerd ten opzichte van de begroting en de werkelijkheid van vorig jaar. Hierover wordt gerapporteerd door het administratiekantoor. Op basis van de rapportages neemt de directie maatregelen. Dit heeft geleid tot beheersing van de financiële risico's. In voorgaande paragrafen is te lezen tot welke aanpassingen dit gaat leiden in de komende jaren.

Voor de bedrijfsvoering gelden de algemeen geldende beginselen van functiescheiding, afbakening van taken en bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De statuten en het bestuurs- en managementstatuut vormen hiervoor de basis. Deze regelingen zijn in de praktijk geïmplementeerd. De werking wordt bewaakt door het bestuur.

- Risicomanagement en de beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Belangrijkste risico's en onzekerheden zijn:

- * het leerlingaantal. Er wordt een lichte daling van het leerlingaantal voorzien waarna het leerlingaantal stabiliseert. Middels het creëren van een flexibele schil wordt getracht te anticiperen op fluctuaties in het leerlingaantal;
- * de begrote salariskosten zijn gebaseerd op het huidige prijspeil. Er is geen rekening gehouden met prijsstijgingen omdat deze gecompenseerd zullen worden in de rijksbijdrage. Het risico bestaat dat niet de volledige prijsstijging wordt gecompenseerd. Dit heeft zich in het verleden al eens voorgedaan;
- * het dreigende lerarentekort kan er voor zorgen dat het beleid om de formatie kwalitatief op peil te houden, niet kan worden geeffectueerd;
- * in het regeerakkoord zijn diverse investeringen in het Onderwijs opgenomen. In de Voorjaarsnota 2018 is hierop verder geborduurd. Voor het Voortgezet Onderwijs zal vooral geïnvesteerd worden in Techniekonderwijs. De middelen voor VMBO techniek komen echter later beschikbaar dan eerder toegezegd. Daartegenover staat een mogelijke doelmatigheidskorting welke in 2021 voor het VO € 47 miljoen zal bedragen.

In de begroting 2019 is een extra bezuiniging aangekondigd voor het onderwijs. Deze bezuiniging loopt op van € 114 miljoen in 2020 naar € 156 miljoen in 2022. Het is niet duidelijk of deze bezuiniging evenredig over alle sectoren zal worden verdeeld. Het aandeel van VO zal in dat geval in 2022 € 40 miljoen bedragen. De toekomstige ontwikkelingen in de baten zijn voorzichtigheidshalve niet opgenomen in de meerjarenbegroting. Mochten de voorgenomen bezuinigingen worden doorgevoerd, zal de impact op de Rijzert groot zijn.

Ondertekening namens het bestuur

Datum:

Plaats:

Naam:

Functie:

Ondertekening:

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrakking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Verslag toezichthoudend bestuur (Bestuursevaluatie)

Het voltallige bestuur van de Rijzert heeft op 29 maart 2018 een zelfevaluatie uitgevoerd aan de hand van een gestandaardiseerde evaluatietaxonomie. De samenvatting daarvan treft u hier in dit jaarverslag aan.

Bestuursstructuur

In de afgelopen evaluatieperiode heeft het bestuur statuutswijzigingen doorgevoerd op o.a. twee majeure punten. Ten eerste is de school van signatuur veranderd van katholiek naar neutraal bijzonder. Daarnaast is de besturingsstructuur in overeenstemming gebracht met de voor de sector geldende governance code waardoor het bestuur meer op afstand is komen te staan doordat de directeur vaststelt en het bestuur goedkeurt. Dit is, gezien de omvang van de school, niet volledig doorgevoerd waarbij de uitzonderingen in het statuut zijn vastgelegd. Het bestuur kijkt met een goed gevoel terug op deze wijzigingen en heeft vertrouwen in het feit dat de huidige structuur voldoende garanties biedt voor het bewaken van de continuïteit van de school en haar kernwaarden en doelen.

Evaluatie functioneren van het bestuur

Het bestuur heeft zich in haar zelfevaluatie gericht op de informatievoorziening, de beleidsontwikkeling, de rol- en taakverdeling, de onafhankelijke opstelling, de randvoorwaarden, kennis en ervaringen en de sociale kenmerken.

Het bestuur constateert dat de aansturing van de organisatie over de evaluatieperiode is geprofessionaliseerd en verstevigd. Ze heeft zichzelf voor de komende periode voorgenomen deze ingezette koers actief te blijven volgen. Het bestuur zal weliswaar op de afstand blijven die het nieuwe statuut voorschrijft maar wil ook dichtbij de school staan onder andere door in werkbezoeken steeds geïnformeerd te blijven over actuele ontwikkelingen in de school.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt a/s staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

KENGETALLEN

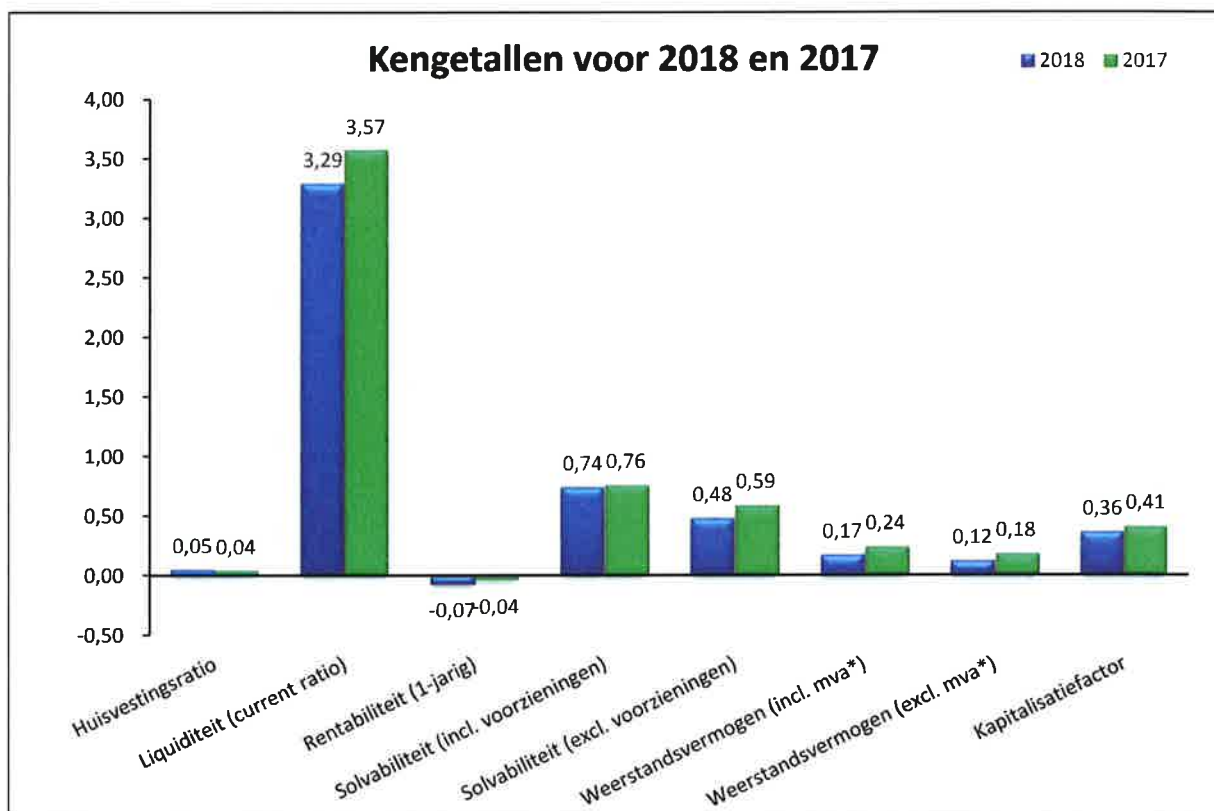
In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de onderwijsinspectie dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van de signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie.

Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetal	2018	2017	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,05	0,04	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,29	3,57	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	-0,07	-0,04	lager dan -0,10
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,74	0,76	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	0,48	0,59	geen
Weerstandvermogen (incl. mva*)	0,17	0,24	kleiner dan 0,05
Weerstandvermogen (excl. mva*)	0,12	0,18	geen
Kapitalisatiefactor	0,36	0,41	geen

* mva: materiële vaste activa

Bovenstaande kengetallen zijn hieronder grafisch weergegeven.

Hierna vindt u de omschrijving en definitie per kengetal inclusief berekening.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarderingsdoeleinden:

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

- **Definitie:** Som van de huisvestingslasten gedeeld door som van de totale lasten.

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Huisvestingslasten	207.984		165.484	
Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen		207.984		165.484
- Totale lasten	3.798.198		3.773.123	
Som totale lasten en financiële lasten		3.798.198		3.773.123
Kengetal:	0,05		0,04	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2018 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de huisvestingsratio gestegen.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

- **Definitie:** De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen en vorderingen) en de kortlopende schulden.

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Liquide middelen	966.312		1.168.924	
- Vorderingen	115.560		76.106	
Vlottende activa		1.081.872		1.245.030
Kortlopende schulden		329.098		348.316
Kengetal:	3,29		3,57	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,29 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit de posten benoemd in de toelichting op de balans onder 2.4 Kortlopende schulden.

De stichting heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 966.312 aan liquide middelen en daarnaast € 115.560 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 329.098.

De liquiditeit is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gedaald.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

- **Definitie:** Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
Resultaat		-257.426		-146.062
- Totaal baten	3.540.372		3.625.824	
- Financiële baten	401		1.237	
Som totaal baten inclusief financiële baten		3.540.773		3.627.061
Kengetal 1-jarig:		-0,07		-0,04

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 3.540.773, een resultaat behaald van -€ 257.426. Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen en besteed wordt er € 0,07 wordt ingeteerd op de reserves.

De rentabiliteit is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de rentabiliteitspositie gedaald.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

- **Definitie inclusief voorzieningen:** Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	607.739		865.165	
- Voorzieningen	335.656		255.940	
Som eigen vermogen en voorzieningen		943.395		1.121.105
Totaal vermogen		1.272.493		1.469.420
Kengetal:		0,74		0,76

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 74% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 26% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de solvabiliteitspositie gedaald.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

- **Definitie exclusief voorzieningen:** Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Eigen vermogen	607.739	865.165
Totaal vermogen	1.272.493	1.469.420
Kengetal:	0,48	0,59

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van solvabiliteit.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorzien tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

- **Definitie inclusief materiële vaste activa:** Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten)

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Eigen vermogen	607.739	865.165
- Totaal baten	3.540.372	3.625.824
- Financiële baten	401	1.237
Som totaal baten inclusief financiële baten	3.540.773	3.627.061
Kengetal:	0,17	0,24

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is het weerstandsvermogen gedaald.

- **Definitie exclusief materiële vaste activa:** Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
- Eigen vermogen	607.739	865.165
- Materiële vaste activa	190.621	224.390
Verschil eigen vermogen en materiële vaste activa	417.118	640.775
- Totaal baten	3.540.372	3.625.824
- Financiële baten	401	1.237
Som totaal baten inclusief financiële baten	3.540.773	3.627.061
Kengetal:	0,12	0,18

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van het weerstandsvermogen.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

- **Definitie:** De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Balans totaal	1.272.493		1.469.420	
- Materiële vaste activa gebouwen en terreinen	-		-	
Verschil balans totaal en materiële vaste activa gebouwen en terreinen		1.272.493		1.469.420
- Totaal baten	3.540.372		3.625.824	
- Financiële baten	401		1.237	
Som totaal baten inclusief financiële baten		3.540.773		3.627.061
Kengetal:		0,36		0,41

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

JAARREKENING

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingdoeleinden:

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.
Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Gebouwen nieuwbouw	300	4%	500
Kantoormeubilair & inventaris	120	10%	500
Schoolmeubilair & inventaris	120	10%	500
Huishoudelijke apparatuur & machines	60	20%	500
Onderwijskundige apparatuur & machines	120	10%	500
ICT	60	20%	500
Leermiddelen	96	13%	500

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voor het contant maken van de waarde van de voorziening wordt gerekend met een rekenrente welke voor eind 2018 wordt bepaald. De berekening is als volgt:

Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) +/- Inflatie (bron: CBS).

Voor 2018 wordt er gerekend met een rekenrente van -0,10%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 2,00% en de uitgangswaarde voor de inflatie 2,10% is.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de gespaarde uren per einddatum verslagperiode, voor personeelsleden waarbij een opnameplan is overeengekomen voor een looptijd van maximaal 5 jaar. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de opnamekans.

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieke werknemers wordt gevormd door de verwachte salariskosten van langdurig zieke werknemers die waarschijnlijk niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Bij de bepaling voor de voorziening groot onderhoud ultimo 2018 is gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling conform RJO 4, lid 1c.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden

Flynth Audit B.V.

Gevoegde verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de cao VO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2018 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2018 97,00%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrakking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

En vergelijkende cijfers 2017. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2018		31-12-2017	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	190.621		224.390	
	<i>Totaal vaste activa</i>		190.621		224.390
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen	115.560		76.106	
1.2.4	Liquide middelen	966.312		1.168.924	
	<i>Totaal vlottende activa</i>		1.081.872		1.245.030
	TOTAAL ACTIVA		1.272.493		1.469.420
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	607.739		865.165	
2.2	Voorzieningen	335.656		255.940	
2.4	Kortlopende schulden	329.098		348.316	
	TOTAAL PASSIVA		1.272.493		1.469.420

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt z/s staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018
En vergelijkende cijfers 2017

	2018		Begroet 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	3.403.134		3.275.335		3.506.919	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	51.657		40.000		41.311	
3.5 Overige baten	85.581		79.500		77.594	
<i>Totaal baten</i>		<u>3.540.372</u>		<u>3.394.835</u>		<u>3.625.824</u>
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	3.189.428		2.986.910		3.203.777	
4.2 Afschrijvingen	64.011		59.382		54.151	
4.3 Huisvestingslasten	207.984		154.000		165.484	
4.4 Overige lasten	336.775		247.850		349.711	
<i>Totaal lasten</i>		<u>3.798.198</u>		<u>3.448.142</u>		<u>3.773.123</u>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<u>-257.826</u>		<u>-53.307</u>		<u>-147.299</u>
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	401		5.000		1.237	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		<u>401</u>		<u>5.000</u>		<u>1.237</u>
Totaal resultaat *		<u><u>-257.426</u></u>		<u><u>-48.307</u></u>		<u><u>-146.062</u></u>

*(- is negatief)

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

KASSTROOMOVERZICHT 2018
En vergelijkende cijfers 2017

Ref.	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering (saldo baten en lasten)		-257.826		-147.299
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>				
- Afschrijvingen	4.2	64.011		54.151
- Mutaties voorzieningen	2.2	79.716		36.373
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat		143.727		90.524
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
- Vorderingen	1.2.2/-1.2.2.14	-40.290		35.467
- Kortlopende schulden	2.4/-2.4.18	-19.218		4.221
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal		-59.508		39.688
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-173.607		-17.087
Ontvangen interest	6.1.1/-1.2.2.14	1.237		4.220
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-172.370		-12.867
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-30.242		-72.014
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-30.242		-72.014
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Kasstroom uit overige balansmutaties				
Mutatie liquide middelen	1.2.4	-202.612		-84.881
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
		2018		2017
		€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		1.168.924		1.253.805
Mutatie boekjaar liquide middelen		-202.612		-84.881
Stand liquide middelen per 31-12		966.312		1.168.924

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrakking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1 Activa

1.1 Vaste Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
---	---	--

€	€	€
---	---	---

Stand per 01-01-2018

Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	337.676	68.364	406.039
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	141.364	40.286	181.649

**Materiële vaste activa
per 01-01-2018**

196.312	28.078	224.390
----------------	---------------	----------------

Verloop gedurende 2018

Investerings	29.729	512	30.242
Afschrijvingen	55.775	8.236	64.011

Mutatie gedurende 2018

26.046-	7.723-	33.769-
----------------	---------------	----------------

Stand per 31-12-2018

Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	367.405	68.876	436.281
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	197.139	48.521	245.660

**Materiële vaste activa
per 31-12-2018**

170.266	20.355	190.621
----------------	---------------	----------------

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
1.2.2.1 Debiteuren	2.780		-	
1.2.2.3 Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	89.657		40.000	
<i>Subtotaal vorderingen</i>		92.437		40.000
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	9.313		9.372	
1.2.2.14 Te ontvangen interest	401		1.237	
1.2.2.15 Overige overlopende activa	13.409		25.497	
<i>Overlopende activa</i>		23.123		36.106
Totaal Vorderingen		115.560		76.106

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.4 Liquide middelen	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
1.2.4.1 Kasmiddelen	3.443		1.426	
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	962.869		1.167.498	
Totaal liquide middelen		966.312		1.168.924

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmakingdoeleinden:

2 Passiva

2.1	Eigen vermogen	Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
		€	€	€	€
2.1.1	Eigen vermogen				
2.1.1.1	Algemene reserve	865.165	-257.426	-	607.739
	Totaal Eigen vermogen	865.165	-257.426	-	607.739

2.2	Voorzieningen	Stand per 01-01-2018	Dotatie 2018	Onttrek-king 2018	Vrijval 2018	mutatie	Stand per 31-12-2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personele voorzieningen	97.944	12.295	2.137	19.382	n.v.t.	88.720	27.229	25.052	36.439
2.2.3	Voorzieningen voor groot onderhoud	157.996	95.000	6.061	-	n.v.t.	246.935	63.378	128.557	-
	Totaal Voorzieningen	255.940	107.295	8.198	19.382	-	335.656	90.607	153.610	36.439

2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per 01-01-2018	Dotatie 2018	Onttrek-king 2018	Vrijval 2018	mutatie	Stand per 31-12-2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.2	Verlofsparen (LBP)	30.000	-	-	16.912	n.v.t.	13.088	5.695	7.393	-
2.2.1.4	Jubileumuitkeringen	67.944	-	2.137	2.470	n.v.t.	63.337	9.239	17.659	36.439
2.2.1.6	Langdurig zieken	-	12.295	-	-	n.v.t.	12.295	12.295	-	-
	Totaal personele voorzieningen	97.944	12.295	2.137	19.382	-	88.720	27.229	25.052	36.439

Verlofsparen (LBP)

De herziene berekening van de gespaarde uren heeft geleid tot een vrijval van een deel van de voorziening.

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
2.4.8	Crediteuren	38.420	53.005
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	132.894	130.597
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	39.101	41.071
2.4.12	Kortlopende overige schulden	7.627	7.096
	Subtotaal kortlopende schulden	218.042	231.769
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	96.268	100.649
2.4.19	Overige overlopende passiva	14.788	15.899
	Overlopende passiva	111.056	116.548
	Totaal Kortlopende schulden	329.098	348.316

Flynth Audit B.V.
Gewaarsmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

	2018		Begroet 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
3.1 Rijksbijdragen						
3.1.1 Rijksbijdragen						
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	3.156.582		3.073.857		3.299.504	
Totaal Rijksbijdrage	<u>3.156.582</u>		<u>3.073.857</u>		<u>3.299.504</u>	
3.1.2 Overige subsidies						
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	176.377		144.478		159.880	
Totaal Rijksbijdragen	<u>176.377</u>		<u>144.478</u>		<u>159.880</u>	
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	70.175		57.000		47.535	
Totaal Rijksbijdragen	<u><u>3.403.134</u></u>		<u><u>3.275.335</u></u>		<u><u>3.506.919</u></u>	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	51.657		40.000		41.311	
Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	<u>51.657</u>		<u>40.000</u>		<u>41.311</u>	
Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	<u><u>51.657</u></u>		<u><u>40.000</u></u>		<u><u>41.311</u></u>	
3.5 Overige baten						
3.5.1 Verhuur	21.954		15.000		14.778	
3.5.2 Detachering personeel	37.206		36.000		35.956	
3.5.5 Ouderbijdragen	4.140		5.000		5.722	
3.5.9 Catering	5.578		8.500		4.985	
3.5.10 Overige	16.703		15.000		16.153	
Totaal overige baten	<u><u>85.581</u></u>		<u><u>79.500</u></u>		<u><u>77.594</u></u>	

Flynth Audit B.V.
Gewaarsmerkt: a's staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden.

4 Lasten

4.1 Personeelslasten

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1 Lonen en salarissen	2.464.784		2.905.410		2.431.478	
4.1.1.2 Sociale lasten	412.167		-		379.373	
4.1.1.5 Pensioenpremies	361.751		-		347.588	
Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		3.238.702		2.905.410		3.158.439
4.1.2 Overige personele lasten						
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	12.295		2.500		16.597	
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	77.770		56.000		104.818	
4.1.2.3 Overige	73.641		53.000		52.532	
Totaal overige personele lasten		163.706		111.500		173.947
4.1.3 Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.3 Overige uitkeringen personeel	212.981		30.000		128.608	
Af: Ontvangen uitkeringen personeel						
		212.981		30.000		128.608
Totaal personele lasten		3.189.428		2.986.910		3.203.777

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 55 in 2018 (2017: 44). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2018	2017
Bestuur / Management	3	3
Personeel primair proces	33	30
Ondersteunend personeel	19	11
Totaal gemiddeld aantal werknemers	55	44

4.2 Afschrijvingen

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa	64.011		59.382		54.151	
Totaal afschrijvingen		64.011		59.382		54.151

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

4.3	Huisvestingslasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur		464		-		118
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)		28.629		27.000		31.954
4.3.4	Energie en water		63.114		68.000		67.528
4.3.5	Schoonmaakkosten		7.508		7.500		6.630
4.3.6	Belastingen en heffingen		7.205		6.500		7.303
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening		95.000		40.000		45.000
4.3.8	Overige		6.064		5.000		6.950
	Totaal huisvestingslasten		207.984		154.000		165.484

4.4	Overige lasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten		90.662		69.850		87.827
4.4.2	Inventaris en apparatuur		13.746		6.000		13.311
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen		102.686		97.000		167.088
4.4.5	Overige		129.681		75.000		81.485
	Totaal overige lasten		336.775		247.850		349.711

Seperate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

		2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening		11.130		7.500		6.050
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden		-		-		-
4.4.1.1.3	Fiscale advisering		-		-		-
4.4.1.1.4	Andere niet-controlediensten		-		-		-
			11.130		7.500		6.050

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidige en/of vorig boekjaar.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantshonoraria zijn verwerkt op basis van het lastenstelsel.

6 Financiële baten en lasten

6.1	Financiële baten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		401		5.000		1.237
	Totaal financiële baten		401		5.000		1.237

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
5.000 ing d.d.
25 JUN 2019
betrekking heeft.
Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2018	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		-257.426
	Totaal resultaat		-257.426

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarnemingsdoeleinden:

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm 2018	Statutaire zetel	Code acti- teiten	Deelname- percentage
Stichting SWV Voortgezet Onderwijs de Meierij	Stichting	s-Hertogenbosch	4	n.v.t.

VERANTWOORDING SUBSIDIES

Niet van toepassing, er zijn geen subsidies die toegelicht dienen te worden.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

Onschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum	Prestatie afgerond?
Subsidie voor studieverlof	DL/B/110284	20-09-2018	Ja

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G2-A Aflopend per ultimo 2018

Onschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m 2017 €	Lasten t/m 2017 €	Stand 1-1-2018 €	Ontvangen in 2018 €	Lasten in 2018 €	Te verrekenen ultimo 2018 €
			-	-	-	-	-	-	-
Totaal									
			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Onschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m 2017 €	Lasten t/m 2017 €	Stand 1-1-2018 €	Ontvangen in 2018 €	Lasten in 2018 €	Stand ultimo 2018 €	Saldo nog te be- steden ultimo 2018 €
			-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal										
			-	-	-	-	-	-	-	-

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrekking heeft.

[Handwritten signature]

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

WNT-VERANTWOORDING 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2018
Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4
Bezoldigingsklasse	A
Bezoldigingsmaximum	€ 111.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2018.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

WNT-VERANTWOORDING 2018

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder

De volgende leidinggevende topfunctionarissen en toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Topfunctionaris				
Aanhef	De heer	Mevrouw	De heer	De heer
Voorletters	J.J.J.M.	E.J.	A.A.H.J.	E.A.
Tussenvoegsel			van de	
Achternaam	Schobben	Brendel	Burgt	Smits
Functie(s)	Voorzitter bestuur	Secretaris bestuur	Penningm. bestuur	Lid bestuur
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee	Nee	Nee	Nee

Toelichting

Bij deze leidinggevende topfunctionarissen is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Topfunctionaris	
Aanhef	De heer
Voorletters	P.J.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Piscaer
Functie(s)	Lid bestuur
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee

Toelichting

Bij deze leidinggevende topfunctionaris is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

WNT-VERANTWOORDING 2018

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris	
Dienstbetrekking	Ja
Aanhef	De heer
Voorletters	H.J.M
Tussenvoegsel	
Achternaam	Poels

Functievervulling in verslagjaar (2018)	
Functie(s)	Directeur
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee

Bezoldiging in verslagjaar (2018)	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	74.702
Beloningen betaalbaar op termijn	13.129
Subtotaal bezoldiging	87.832
Totale bezoldiging	87.832
Individueel toepasselijk bezoldigingsr	111.000

Gegevens in vorig verslagjaar (2017)	
Dienstbetrekking	Ja
Functie(s)	Directeur
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	74.388
Beloningen betaalbaar op termijn	12.705
Totale bezoldiging	87.093
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	107.000

Toelichting

Bovenstaande leidinggevende topfunctionaris heeft geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2018 ontvangen.

Bij deze leidinggevende topfunctionaris is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievervulling.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

De volgende niet uit balans blijken rechten worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m		Loop- tijd Mdn	Bedrag per maand €
1	Verhuur gymzaal DSBA / Ling	11-10-2005	11-10-2019	12	733
2	Verhuur gymzaal KenShin Martial Arts	1-6-2005	1-6-2019	12	303

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijken verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m		Loop- tijd Mdn	Bedrag per maand €
1	Installatieonderhoud Kemkens Utiliteit B.V.	1-6-2016	1-6-2020	48	862
2	Ricoh apparatuur PCI Nederland	1-3-2014	29-2-2020	72	829
3	Dyade Onderwijsbedrijfsvoering	1-1-2019	31-12-2019	12	3.417

Vordering ministerie OC&W

Per 1 januari 2006 is het bekostigingsstelsel voor onderwijsinstellingen, die vallen onder de wet op het voortgezet onderwijs, vereenvoudigd. Deze vereenvoudiging houdt in dat vanaf 1 januari 2006 de bekostiging niet meer op schooljaarbasis, maar op kalenderjaar basis plaatsvindt. Op basis van artikel 4 van de "Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk VO/7950998 van 16 april 2019) is het toegestaan een vordering op te nemen op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Deze vordering betreft maximaal 7,5% van de personele lumpsum van het boekjaar. Deze vordering kan pas worden geïnd bij discontinuïteit c.q. opheffing van de onderwijsinstelling. Er is derhalve sprake van een voorwaardelijke vordering.

Op grond van voortschrijdend inzicht in het voorwaardelijke karakter, en de termijn waarop, en de voorwaarden waaronder deze vordering tot afwikkeling zal komen, uitgaande van de continuïteit van onze activiteiten, is besloten de vordering OC&W op nihil te waarderen. Daarmee wordt een beter inzicht gegeven in het opgebouwde vermogen en wordt tevens in overeenstemming met de onderwijssectoren hoger gehandeld. Wij hebben de afwaardering van deze vordering als buitengewone last verantwoord in de jaarrekening 2006. De nominale waarde van deze vergoeding bedraagt € 255.235, zijnde 7,5% van de lumpsumvergoeding.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: Stichting Praktijkonderwijs 's-Hertogenbosch
Adres: Hedikhuizerweg 3, 5222 BC 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-6217623
E-mailadres: administratie@rijzert.nl
Internetsite: www.rijzert.nl
KvK-nr: 17146450
Bestuursnummer: 41313
Contactpersoon: E. Bakers
Telefoon: 073-6217623
E-mailadres: ebakers@derijzert.nl
BRIN-nummers: 17MA De Rijzert

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

.....
Stichting Praktijkonderwijs 's-Hertogenbosch

P.J.M.C. Bakers
Directeur

J.J.J.M. Schobben
Voorzitter Raad van Bestuur

E.A. Smits
Lid Raad van Bestuur

E.J. Brendel
Lid Raad van Bestuur

P.J. Piscaer
Lid Raad van Bestuur

A.A.H.J. van de Burgt
Lid Raad van Bestuur

Stichting Praktijkonderwijs 's-Hertogenbosch
Statutaire adres Hedikhuizerweg 3
Statutaire vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

OVERIGE GEGEVENS

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt: als staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrakking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

STATUTAIRE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt z.s staat waarop onze
verklaring d.d.

25 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden: